

بوئەوہی ئەمروۆ لە دوینی نەچی

جەمال پیرە

مادام جوولە هیزیکە دەتوانی بەردەوامی بەخۆی بدا، مادام ئەو پیگەییەیی ئیمە لەسەریدا وەستاوین و تیایدا ئەمبەرۆئەوبەر دەکەین هەستی پێدەکەین و بەبەرچاوی هەمووماندا بو هەمیشە زیندەییە و بەردەوام لەنەش و نما دایە کەواتە گۆران دەبیتە خووی هەمیشەییمان و وەستانیش جگە لە بیمانایی هیچی تر نایەخشی، ئەوہی کە رۆح بە ژیان دەبەخشی و دەیکاتە خالیکی گرنگی مانەوہی بەھادارانە بەتەنھا گۆرانە، ئەوہی کە لەگەڵ مانەوہشدا یە و هاندەری سەرەکییەتی تیکشانندی نۆرمەتیفەکانن ئەوانەیی کە زۆر جار دەبن بە بەرەستی کرانەوہ، حەتمەن وابەستەیی بە رابردوو و سەیرنەکردنی داھاتوو لە قابیلیکی تری جیاوازدا کە خواھنی هەیمەنەییەکی بەرچاوی سەرزەمینی ئیستامانە لە باشترین حالەتدا تەسلیمبوونە بەو ئیرادە هەستکۆژانەیی زەمانیک دەدەنەوہ دەست دیلی، گەرانەوہییەکی تر دەدەنەوہ بەردەستی ئیستا، هەلبەتە هەموو مەغزاوماناکانی تری کە بە ئیساس و دنیابینی و جوانناسییەوہ بەندن، لەم حالەتە دژەگۆرانەیی کە لێی دەدوین تەفروتونا دەبن و لە نیو تەنھا بوئەییەکی ناوئراو بەبەردەوامیدا کۆدەبنەوہ کە رەنگی مەحال بیت جگە لە خۆیان هیچی تریان لاپەسند نەبیت و تەمایەکی تری گەشە و جیاوازیبوونیان لا دەستبکەوئی، ئەوہی کە ئیمە مرۆف دەخاتە بەردەمی پرسیار بەتەنھا بیرکردنەوہییە لە زیندویتی رۆح بەو مانایەیی کە هەموومان لەبنەرەتەوہ خوازیاری مانەوہین و لە خەمی نزای جاویدانیدان، بیژەچاوەکردنی چۆن و چییەتی زیندەگییە، دیارە ناکری لەم فەزا خۆپەرست و نابەرەبەرەییەدا بیر لە بەجوانیکردنی لەحزەکان بکریتەوہ، وەک ئەوہی کە ناشکری لەوێوہ جگە لە خۆمان دان بە بوونی هەرچی کائینیکی تر هەییە بنین، بەو پییە بی دەبی مرۆف خواھنی ویست و ئیرادەییەکی خۆویست و (ئەو) نەویست بی، ئیساسییکی مرۆدۆستی تیا دا نەبینریتەوہ، ئەوہی راستی بی رەخنەگرتن لەعەقڵی مرۆف میژووئیکی دریزی هەییە، گەلێک پێش ئەمروۆ ئەم بابەتە پێشنیارکراوو، زۆر دەرەتی تر کە لێرەدا بواری ناوھینانیا نەییە پێشتر رەخساوون و لە ئیستاشدا بەھەموو هەولیکەوہ توانا دەبەخشین تاکو برەخسی، بەلام با بزانی مرۆفی کورد لەکوئی گۆران و هەلگری کام گەرای نوویوونەوہییە؟ کە من لێرەدا هەلدەدەم وەکو نمونەییە کە هەم بە کورتی باسی لێوہ بکەم هەمیش ئەگەر بواری بیت نیمچە بەراوردیک لەگەڵ پیکھاتەیی مرۆفی کولتورە جیا جیاکانی دەورو بەرمان بکەین، لە راستیدا زۆر جار دووچاری

هه مان هه لۆیستی دیمۆکریتیسی فهیله سوفی یۆنانی ده بینه وه وهختی ئه وه هه ولی ده رچوون له جادووگه ری کۆمه لگاکه ی خۆیدا بوو، که له و کاته دا وا باو بوو جادووگه ری ده توانی مانگو خۆر به گویره ی نیازی خۆیان بپه لینه وه یان رایانگری ، دیمۆکریتیسی داناترین مرۆقی سه رده می خۆی ترسی خورافات و ئیماژه جادووگه رییه کانی هه بوو، له ویدا هه ولی به ئیستاییکردنی ژیا نی ده داو ده یه ویست هه رگیز دوینی له ئه مرۆ نه چی، ئه وه ی که به رده وام ئیمه یش سه رقاله کات خودی ئاسووده بوون نییه و نه بووه ئه وه نده ی کورترکردنه وه ی ماناکانی بووه به شیوه یه ک که زۆر جار له گه ل خواسته فه ردییه کانماندا ته با نه بیته ، تا ئیستا تیماندا یه له ساده ترین پیناسه کانی زینده گی دا دووره و که مترین به رامی گۆرانی پینه گه یشته وه ، تا ئیستا له ناو مرۆقدا گروپو ده سته ی گه وره هه ن نا کرئ بخرینه ناو بازنه ی گه شه ی مرۆیی و به ئاسانیش له گه ل مرۆقه کانی سه رده مه به ردینییه کان جیا نا کرینه وه ، چه قبه ستووی عه قلو بوونی ریسایه کی زیندووش بو پاراستنیان که دلنیام له هه موو دنیا دا هه یه و به رچاوه نمونه ی سه رسورپه ینی به مه هزه له بوونی کۆمه لگه ی مرۆیین، کۆمه له نیشته جیکانی دووره شارستانییه تی ئه فه ریکا و ئه مه ریکا ی لاتین و هیندو تاد ، زیندووترین به لگه ی ئه م نووسینه ی ئیمن، ره نگه له وه ئاسانتر بی ئه گه ر پیمانوابی له ناو ئیمه یشدا گه ر وه ک گروپیش نه بی به لام تا که تا که ئینسانی له م شیوه یه مان ده سته که وی ، ئیتر چیمان ده سته که وی له م نووسینه دا ؟ جگه له وه ی که دان به وه دا بنیین هه میشه ئیراده یه ک زیندووه و ده یه وی له م مه مله که ته ی خۆماندا دوینی بو تا ئه به د زیندووی و ئه مرۆو سه به ی نیش شتی که نه بی جگه له دواترین رۆژ.

هه لبه ته من له گه ل ئه وه دام که راگه یانندی مه رگی رابردو نه کاریکی شیاوه نه ئه وه نده ش کاریکی ئاسانه تابتوانین بین و بمانه وی مانای به کۆتاهاتن و به زیندوو راگرتنی چرکه کان به خشینه وه ، زیندوویی و مردوویی رابردو په یوه ندی به و بیرکردنه وه و تیگه یشته نانه ی ئیستای مرۆقه کانه وه هه یه ، ئه وان ده توانن له ریگه ی تیگه یشته نانه وه و به سه ته بوونی خۆیان له گه ل ئیستا و رابردو دا یه کلابکه نه وه ، لیره دا نمونه ی کۆمه لیک به ره به سته کولتوری و سیاسی و ئایینی له به رچاومانن که به رده وام له هه ولی سه ندنه وه ی مافی به خته وه ری و ئاسوده گی مرۆقدان، که پیموایه هینده ئاشکران پیویست به ئاماره کردنیان ناکات، راستییه که ی هه ژاری دنیا ی رۆحیی مرۆقی ئیمه به شیکی گه وره ی ملکه چیی و بیهیزی خۆمان به رپوه ده بات، له هه رکوییه ک فه زای زال، دنیا ی بیرنه کردنه وه و ته سلیمبوون به قه ده ر هه بوو له ویدا نا به رابه ری و لاری و سه ری پچییه کان گه شه یان کردووه و واقیع و گۆرانکارییه نوێکانیش ژیری خراون. مرۆقی ئیمه ئازاد نییه چونکه که وتوته نیوان کۆمه لیک هاوکی شه ی هیزو ده سه لانه وه ، بو ئه وه ی بتوانین له م ته له زگه یه ده رباز بین ده بی له و په یوه ندییه بکۆلینه وه که ده که ونه نیوان هیزه کانه وه به بی شروقه کردن و تیگه یشته نانه له په یوه ندییه کان مه حاله بتوانریت ده ره نجامه کان به رجه سه بن، بویه ئه زیم ئیمه له دنیا یه کی پر له حه قیقه تدا یه و ده ستمان به کۆمه لیک وه همو خه یال و لاساییکردنه وه گرتووه ، له دنیا یه کی به رجه سه ته دا به رده وام ئاره زووی خۆ و نکردنمان هه یه و له گه لیشیدا خۆ به که مزانین، ئیره سه ره تایه و له گه رمه ی